

การเปรียบเทียบสมรรถภาพที่คาดหวังและสมรรถภาพที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา
ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูศิลปศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

นายปราโมทย์ บุญเต็ม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-583-319-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019068 117898885

A COMPARISON OF EXPECTED COMPETENCIES AND ACTUAL COMPETENCIES
OF ART EDUCATION TEACHERS AS PERCEIVED BY ADMINISTRATORS AND ART
EDUCATION TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Mr. Pramot Boontem

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Art Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-583-319-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบสมรรถภาพที่คาดหวังและสมรรถภาพที่เป็นจริงของครู
ศิลปศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูศิลปศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

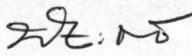
โดย นาย ปราโมทย์ บุญเต็ม
ภาควิชา ศิลปศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. เกษร ชิตะจारी

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ปริญญาโท

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ปิยะชาติ แสงอรุณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. เกษร ชิตะจारी)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. อำไพ ศีรณสาร)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ปราโมทย์ บุญเต็ม : การเปรียบเทียบสมรรถภาพที่คาดหวังและสมรรถภาพที่เป็นจริงของครู
ศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูศิลปศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพ
มหานคร (A COMPARISON OF EXPECTED COMPETENCIES AND ACTUAL COMPETENCIES
OF ART EDUCATION TEACHERS AS PERCEIVED BY ADMINISTRATORS AND ART
EDUCATION TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF
BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION) อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร. เกษร ชิตะจारी,
176 หน้า. ISBN 974-583-319-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและเปรียบเทียบสมรรถภาพที่คาดหวังและสมรรถภาพที่
เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารและตามการรับรู้ของครูศิลปศึกษา เพื่อเปรียบเทียบ
สมรรถภาพที่คาดหวังของครูศิลปศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูศิลปศึกษา และเปรียบเทียบสมรรถภาพ
ที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูศิลปศึกษา

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูศิลปศึกษา 145 คน และผู้บริหาร 145 คน จาก 145
โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยด้านความรู้เกี่ยวกับศิลป -
ศึกษา ด้านทักษะและเทคนิคในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา และด้านงานบริการและการสนับสนุน
กิจกรรมพิเศษทางศิลปศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นชนิดเลือกตอบ แบบประเมินค่า และแบบปลายเปิด
ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ
ค่าซี (z-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถภาพที่คาดหวังของครูศิลปศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู
ศิลปศึกษา อยู่ในระดับมาก 2) สมรรถภาพที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูศิลป-
ศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 3) สมรรถภาพที่คาดหวังและสมรรถภาพที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษาตามการรับรู้
ของผู้บริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 4) สมรรถภาพที่คาดหวังและสมรรถภาพที่เป็นจริงของ
ครูศิลปศึกษาตามการรับรู้ของครูศิลปศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 5) สมรรถภาพที่คาดหวัง
ของครูศิลปศึกษาระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครูศิลปศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
6) สมรรถภาพที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษาระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครูศิลปศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ภาควิชา ศิลปศึกษา.....
สาขาวิชา ศิลปศึกษา.....
ปีการศึกษา 2536.....

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C 442334; MAJOR ART EDUCATION
KEY WORD:

EXPECTED COMPETENCIES / ACTUAL COMPETENCIES / ART EDUCATION
TEACHER / ELEMENTARY SCHOOL

PRAMOT BOONTEM : A COMPARISON OF EXPECTED COMPETENCIES AND ACTUAL
COMPETENCIES OF ART EDUCATION TEACHERS AS PERCEIVED BY ADMINISTRATORS
AND ART EDUCATION TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION. THESIS ADVISOR :
ASSO. PROF. KEASORN THITACHAREE, Ed.D. 176 pp. ISBN 974-583-319-3

The purposes of this research were to investigate and compare expected competencies and actual competencies of art education teachers as perceived by the administrators and perceived by art education teachers; to compare expected competencies of art education teachers as perceived by the administrators and art education teachers and compare actual competencies of art education teachers as perceived by the administrators and art education teachers.

The sample used this research were 145 art education teachers and 145 administrators from elementary schools. The researcher constructed a questionnaire which consisted of : knowledge of art education, skill and technique in learning and teaching of art education and serving special activities and promote of art education. The questionnaire included multiple choice, rating scale and open-ended questions. The data obtained were analyzed by using percentage, arithmetic mean, stand deviations and Z-test.

The findings were 1) The expected competencies of art education teachers as perceived by administrators and art education teachers were at the high level. 2) The actual competencies of art education teachers as perceived by administrators and art education teachers were at the moderate level. 3) The perception of administrators in the expected competencies and actual competencies of art education teachers were found significantly differences at the .05 level. 4) The perception of art education teachers in the expected competencies and actual competencies of art education teachers were found significantly differences at the .05 level. 5) Art education teachers in the expected competencies among the perception of administrators and art education teachers were not significantly differences at the .05 level. 6) Art education teachers in the actual competencies among the perception of administrators and art education teachers were not significantly differences at the .05 level.

ภาควิชา..... ศิลปศึกษา
สาขาวิชา..... ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ก็เพราะความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.เกษร ชิตะจारी อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไข และติดตามการวิจัยมาโดยตลอด ประกอบกับข้อความรู้ ข้อแนะนำจากคณะกรรมการพิจารณาโครงร่าง วิทยานิพนธ์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และคณาจารย์ภาควิชาศิลปศึกษา รวมถึงทุนทรัพย์ที่ได้รับอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทุนผู้ช่วยสอน และทุนอุดหนุนการวิจัย จึงขอขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยรู้สึกสำนึกในความช่วยเหลือจาก ผู้บริหารโรงเรียน และครูศิลปศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือและความสะดวกเป็นอย่างดี ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบพระคุณอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคณาจารย์เสาวนิตย์ กาญจนรัตน์ คุณวรรณา แก้วคุ้มภัย และเพื่อน ๆ ศิลปศึกษารุ่น 7 ทุกท่านที่ได้ให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเสมอมา

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อมณี - คุณแม่แจ้ญ บุญเต็ม ผู้ซึ่งให้ความสำคัญของการศึกษามาโดยตลอด รวมทั้งครูอาจารย์ที่เคยให้การศึกษาในเบื้องต้น และเป็นแรงบันดาลใจในการศึกษาจนกระทั่งสำเร็จในครั้งนี้

ปราโมทย์ บุญเต็ม

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
สมมติฐานการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
สมรรถภาพของครูศิลปศึกษา.....	13
- สมรรถภาพที่คาดหวังของครูศิลปศึกษา.....	16
- สมรรถภาพที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา.....	18
ศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษา.....	21
- ปรัชญาและโครงสร้างของวิชาศิลปศึกษา.....	21
- การเตรียมการสอนศิลปศึกษา.....	25
- การสอนศิลปศึกษา.....	29
- สื่อการสอนศิลปศึกษา.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
- การวัดผลและการประเมินผลศิลปศึกษา	33
ปัญหาการสอนศิลปศึกษาในโรงเรียน	37
บทบาทหน้าที่ของครูศิลปศึกษา.....	40
- การผลิตครูศิลปศึกษา.....	43
- คุณสมบัติของครูศิลปศึกษา.....	46
บทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	67
ตัวอย่างประชากร.....	67
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
การเสนอรายงานการวิจัย.....	74
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	116
สรุปผลการวิจัย.....	118
อภิปรายผลการวิจัย.....	122
ข้อเสนอแนะ.....	129
รายการอ้างอิง.....	132
ภาคผนวก.....	141
ประวัติผู้เขียน.....	176

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ความถี่และค่าร้อยละ สถานภาพส่วนตัวของผู้บริหาร.....	76
2 ความถี่และค่าร้อยละ สถานภาพส่วนตัวของครูศิลปศึกษา.....	78
3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า Z จำแนกรายชื่อ เกี่ยวกับสมรรถภาพที่คาดหวังและสมรรถภาพที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ในด้านความรู้เกี่ยวกับศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร.....	83
4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า Z จำแนกรายชื่อ เกี่ยวกับสมรรถภาพที่คาดหวังและสมรรถภาพที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ในด้านทักษะและเทคนิคในการจัดกระบวนการเรียนการสอนศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร.....	85
5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า Z จำแนกรายชื่อ เกี่ยวกับสมรรถภาพที่คาดหวังและสมรรถภาพที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ในด้านงานบริการและการสนับสนุนกิจกรรมพิเศษทางศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร.....	88
6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า Z จำแนกรายชื่อ เกี่ยวกับสมรรถภาพที่คาดหวังและสมรรถภาพที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร.....	90
7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า Z จำแนกรายชื่อ เกี่ยวกับสมรรถภาพที่คาดหวังและสมรรถภาพที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ในด้านความรู้เกี่ยวกับศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของครูศิลปศึกษา.....	92
8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า Z จำแนกรายชื่อ เกี่ยวกับสมรรถภาพที่คาดหวังและสมรรถภาพที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ในด้านทักษะและเทคนิคในการจัดกระบวนการเรียนการสอนศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของครูศิลปศึกษา.....	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

9	ค่ามัธยิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า Z จำแนกรายข้อ เกี่ยวกับสมรรถภาพที่คาดหวังและสมรรถภาพที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ในดำเนินงานบริการและการสนับสนุนกิจกรรมพิเศษทางศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของครูศิลปศึกษา.....	97
10	ค่ามัธยิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า Z จำแนกรายด้าน เกี่ยวกับสมรรถภาพที่คาดหวังและสมรรถภาพที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของครูศิลปศึกษา.....	99
11	การเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้บริหารกับครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับ สมรรถภาพที่คาดหวังและสมรรถภาพที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษาในด้าน ความรู้เกี่ยวกับศิลปศึกษา จำแนกรายข้อด้วยการทดสอบค่า Z	101
12	การเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้บริหารกับครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับ สมรรถภาพที่คาดหวังและสมรรถภาพที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษาในด้าน ทักษะและเทคนิคในการจัดกระบวนการเรียนการสอนศิลปศึกษา จำแนกรายข้อด้วยการทดสอบค่า Z	103
13	การเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้บริหารกับครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับ สมรรถภาพที่คาดหวังและสมรรถภาพที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษาในด้าน งานบริการและการสนับสนุนกิจกรรมพิเศษทางศิลปศึกษา จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่า Z	106
14	การเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้บริหารกับครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพ ที่คาดหวังของครูศิลปศึกษา จำแนกรายด้านด้วยการทดสอบค่า Z	108
15	การเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้บริหารกับครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพ ที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา จำแนกรายด้านด้วยการทดสอบค่า Z	110

สารบัญแนภูมิ

แนภูมิที่

หน้า

1	เปรียบเทียบสมรรถภาพที่คาดหวังและสมรรถภาพที่เป็นจริงของครู ศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร.....	91
2	เปรียบเทียบสมรรถภาพที่คาดหวังและสมรรถภาพที่เป็นจริงของครู ศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของครูศิลปศึกษา.....	100
3	เปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างผู้บริหารกับครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับ สมรรถภาพที่คาดหวังของครูศิลปศึกษา.....	109
4	เปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างผู้บริหารกับครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับ สมรรถภาพที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา.....	111